

Tarkennettu ohjeistus VKHS-tilanteiden selvittelyyn

Huolehdi ensisijaisesti kaikkien osapuolten turvallisuudesta ja terveydestä.

Mikäli oppilaalla on fyysisiä vammoja, ruhjeita, jälkiä tai kipua, toimita hänet terveydenhoitajalle tai ohjaa perhe käymään terveystieteiden keskuksessa. Soita tarvittaessa 112.

Tilanteen selvittää kaksi henkilöstön jäsentä työparina.

- Luokanopettaja tai -valvoja työskentelee yhdessä vkhs-vastuuhenkilön, kasvatusohjaajan tai rehtorin kanssa. Vaihtoehtoisesti vkhs-vastuuhenkilöt tai -tiimin jäsenet selvittävät tilanteen keskenään.
- Jos tapaukseen liittyy useita osapuolia tai se on erityisen haastava, voi selvittelyssä olla mukana useampikin työntekijä, kuten kiusatuksi joutuneen nimeämä turvallinen aikuinen.
- Jos toista työntekijää ei ole mahdollista saada paikalle, arvioikaa, selvittääkö opettaja tilanteen yksin saman päivän aikana vai seuraavana päivänä työparin kanssa.

Toimi näin:

- Keskustele ensin väkivallan, kiusaamisen, häirinnän tai syrjinnän kohteeksi joutuneen oppilaan kanssa. Luo Wilmaan *Muistio kiusaamistilanteista* ja kirjaa tapahtumien pääkohdat.
 - Kirjaa lomakkeelle vain ko. tapaukseen liittyviä tietoja; ei terveystietoja tai muita arkaluontoisia asioita.
 - Jaa muistio rehtorille, selvittelyssä mukana olevalle työparille sekä luokanopettajalle tai -valvojalle.
 - Järjestä oppilaiden yhteistapaaminen vain, jos kiusatuksi joutunut oppilas ja hänen huoltajansa sitä toivovat.
- Keskustele yksitellen muiden osapuolten kanssa ja luo jokaiselle osapuolelle oma *Muistio kiusaamistilanteista* (voit hyödyntää samaa tekstiä ja muokata sitä tarpeen mukaan).
 - Tee osapuolten kanssa sopimus toimintatavoista jatkoa varten. Kerro seuraamuksista, mikäli oppilas rikkoo yhteistä sopimusta.
 - Sovi samalla erilliset seurantatapaamiset kaikkien osapuolten kanssa seuraavalle viikolle.
- Jututa tarvittaessa myös sivullisia kokonaistilanteen muodostamiseksi.
- Määrätkää asianmukaiset seuraamukset (Pol 35-36 §), kuten kasvatuskeskustelu, jälki-istunto, oppilaan määrääminen poistumaan tai oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen.
- Tiedota huoltajia saman päivän aikana.
 - Soita huoltajille ja kerro, mitä on tapahtunut, milloin, ketkä olivat osallisia, miten tilanne on selvitetty sekä asiassa mahdollisesti annetut seuraamukset. Kerro myös, mikäli joudut tekemään rikos- ja/tai lastensuojeluilmoituksen.
 - Pyydä huoltajilta tarvittaessa lupa monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen ja/tai yksilökohtaisen opiskeluhoitoon tukeen.
 - Jos tilannetta ei ole mahdollista selvittää saman päivän aikana, soita tai lähetä huoltajille Wilma-viesti, jossa kerrot, että tilanne selvitetään seuraavana päivänä.
 - Jos huoltajat haluavat jatkaa välien selvittelyä keskenään, kysy heiltä lupa, saako heidän omia yhteystietojaan kertoa muiden osapuolten huoltajille.
- Jos teko täyttää jonkin rikoksen tunnusmerkit (esim. pahoinpitely tai seksuaalirikos), tee rikosilmoitus ja tee lastensuojeluilmoitus tai sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto yhdessä huoltajan kanssa.
 - Ensisijainen keino on sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto (SHL 35 §). Mikäli huoltaja ei suostu yhteydenottoon, tulee alaikäisestä tehdä lastensuojeluilmoitus (LSL 25 §). Ilmoituksen tekee se työntekijä, joka saa asiasta tiedon. Ilmoituksen tekemistä ei voi siirtää toiselle henkilölle. Huoltajalle ja oppilaalle on hyvä kertoa ilmoituksen tekemisestä, ellei se ole vastoin lapsen etua.
 - Ota arvioinnissa huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso sekä teon olosuhteet, seuraukset, tahallisuus ja toistuvuus.
 - Jos kyseessä on vakava kiusaamis- tai väkivaltatilanne, tee lastensuojeluilmoitus tai sosiaaliahuoltolain mukainen yhteydenotto myös uhrista, jotta hän saa tarvitsemansa avun ja tuen.
 - Konsultoi tarvittaessa: Ankkuripoliisi, Perheiden, nuorten ja aikuisten ohjaus ja neuvonta tai Keski-Suomen sovittelutoimisto.
- Tarjoa kaikille osapuolille opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten tukea. Sopikaa yhdessä myös yhteisöllisistä tukitoimista.
- Mikäli toiminta jatkuu tai toistuu pian selvittelyn jälkeen, kutsu koolle huoltajat, oppilaat, vastuuhenkilöt ja muu tarvittava henkilöstö.
- Jos teko on tapahtunut koulumatkalla, tarjoa tarvittaessa tukea tilanteen selvittämiseksi. Voit esimerkiksi ohjata osapuolet sovitteluun.
 - Pyydä huoltajilta lupa yhteystietojen välittämiseen.